EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2016.6.10.
COM(2016) 395 final

2016/0184 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezménye keretében létrejött párizsi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (6) bekezdése alapján elfogadandó tanácsi határozatra irányuló javaslat célja az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezménye (UNFCCC) keretében létrejött párizsi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötése.

Az UNFCCC feleinek 2015. november 30. és december 12. között Párizsban megrendezett 21. konferenciáján (amely „COP 21”-ként is ismert) olyan megállapodás szövegét fogadták el, amely az éghajlatváltozásra adott határozottabb globális válaszra irányul. A megállapodás 30 nappal az után lép hatályba, hogy legkevesebb 55, együttesen a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátás becslés szerinti legalább 55 %-áért felelős részes fél letétbe helyezte a megerősítő, elfogadó, jóváhagyó vagy csatlakozási okiratait.

A Bizottság a párizsi megállapodás hatásainak vizsgálatáról szóló közleményében[1] kijelentette, hogy a párizsi megállapodást a lehető leghamarabb alá kell írni és meg kell erősíteni. Az Európai Tanács üdvözölte a Bizottság közleményét és hangsúlyozta, hogy az Európai Uniónak és tagállamainak a lehető leghamarabb és kellő időben készen kell állniuk a párizsi megállapodás megerősítésére annak érdekében, hogy a megállapodás hatálybalépésének időpontjától annak részes felei legyenek[2]. Első lépésként a Bizottság és a Tanács az Európai Unió és mind a 28 tagállam nevében aláírta a megállapodást a 2016. április 22-én tartott ünnepélyes magas szintű aláírási ceremónia során New Yorkban.

A párizsi megállapodás történelmi mérföldkő a világszintű kollektív fellépés fokozása és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenálló társadalmak kialakításának felgyorsítása szempontjából. A megállapodás felváltja az 1997. évi Kiotói Jegyzőkönyv szerint alkalmazott megközelítést, amely 2020 végéig tartó kötelezettségvállalásokat tartalmaz. E kötelezettségvállalások 2020 után nem folytatódnak.

A párizsi megállapodás lehetőséget jelent a gazdasági átalakulásra, a munkahelyteremtésre és a gazdasági növekedésre. Központi szerepet tölt be a tágabb fenntartható fejlesztési célok elérésében, valamint a befektetésekre, a versenyképességre, a körforgásos gazdaságra, a kutatásra, az innovációra és az energetikai átmenetre vonatkozó uniós prioritások megvalósításában.

A párizsi megállapodás olyan hosszú távú, kvalitatív kibocsátáscsökkentési célt tűz ki, amely összeegyeztethető a globális hőmérséklet-emelkedés jóval 2°C alatt (de lehetőség szerint 1,5°C-on) tartásával. E cél elérése érdekében a megállapodás részes felei egymást követő nemzeti hozzájárulásokat dolgoznak ki, tesznek közzé és tartanak fenn. 2023-tól kezdve a megállapodás részes felei ötévente globális értékelést végeznek a legfrissebb tudományos ismeretek és a végrehajtás mindenkori állapota fényében, hogy az elért eredményeket figyelembe véve további kibocsátás-csökkentést, alkalmazkodást és célzott támogatásokat vegyenek fontolóra.

Az UNFCCC részes felei a COP 21 előtt bemutatták a születendő megállapodáshoz tervezett nemzeti hozzájárulásukat. 2015. március 6-án az Európai Unió és a tagállamai a nagy gazdaságok közül elsőként mutatták be tervezett nemzeti hozzájárulásaikat, amely tükrözte az

[1] COM(2016) 110, 2016. március 2.

[2] Az Európai Tanács 2016. március 18-i következtetései.

Európai Tanács 2014. októberi ülésén meghatározott, 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretet[3], valamint az Európai Bizottságnak a globális éghajlatváltozás 2020 utáni kezelésére vonatkozó tervét[4]. Az Unió azt az egész gazdaságra kiterjedő, ambiciózus belső célt tűzte ki, hogy 2030-ig legalább 40 %-kal csökkenti az üvegházhatásúgáz-kibocsátást.

Az Unió már megkezdte az üvegházhatásúgáz-kibocsátás legalább 40 %-os csökkentésére vonatkozó vállalásának megvalósítását. A kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS) alá tartozó ágazatokkal kapcsolatban a Bizottság 2015. július 15-én javaslatot fogadott el egy, a 2003/87/EK irányelvet módosító európai parlamenti és tanácsi irányelvre vonatkozóan a költséghatékony kibocsátáscsökkentés és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákba történő beruházások növelése érdekében. A javaslat célja a fenti cél megvalósítása az EU ETS kibocsátáskereskedelmi rendszere alá tartozó ágazatokban.

Az Európai Unió és tagállamai jelezték azon szándékukat, hogy a párizsi megállapodás keretén belül együttesen lépjenek fel[5], amint azt a párizsi megállapodás 4. cikke is tükrözi. A 4. cikk (18) bekezdése szerint az Unió és tagállamai tehát közösen felelősek azért, hogy – az említett cikk (2) bekezdése értelmében – az általuk teljesíteni kívánt, egymást követő nemzeti hozzájárulásokat kidolgozzák, bejelentsék és fenntartsák, valamint hogy nemzeti mérséklési intézkedéseket vezessenek be a nemzeti hozzájárulásuk célkitűzéseinek teljesülése érdekében.

A párizsi megállapodás 4. cikkének (16) bekezdése előírja, hogy értesítsék a Titkárságot a közös fellépésről, ideértve az egyes részes felekhez rendelt tárgyidőszaki kibocsátási szinteket is. Az Unióhoz rendelt kibocsátási szint azokat az üvegházhatásúgáz-kibocsátásokat fedezi, amelyek a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá tartoznak. A tagállamokhoz rendelt kibocsátási szintek, valamint a földhasználatnak, a földhasználat-megváltoztatásnak és az erdőgazdálkodásnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beépítése a közeljövőbeli jogszabályokban lesz meghatározva.

Norvégia és Izland jelezte azon szándékát, miszerint részt venne az Unió és a tagállamai közös fellépésében. A Norvégia és Izland esetleges részvételére irányadó feltételeket a kapcsolódó jogszabály fogja meghatározni. Ezen ajánlat nem érinti Norvégia és Izland közös fellépésben való részvételének mikéntjét.

- **A javaslatnak a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel való összhangja**

„A Párizsban kijelölt út: a párizsi megállapodás következményeinek felmérése” című 2016. március 2-i bizottsági közlemény hangsúlyozza, hogy a tiszta energiák használatára való globális áttéréshez változásokra van szükség a befektetői magatartás és a különféle ösztönzők terén, valamennyi szakpolitikai területet beleértve. Fontos uniós prioritás egy ellenállóképes energiaunió létrehozása annak érdekében, hogy biztonságos, fenntartható, versenyképes és megfizethető energia álljon a polgárok rendelkezésére. Ehhez folytatni kell az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló ambiciózus intézkedéseket és az energiaunió egyéb vonatkozásaival kapcsolatos további előrelépéseket.

- **A javaslat egyéb uniós politikákkal való összhangja**

A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keret azt az egész gazdaságra kiterjedő, ambiciózus belső célt tűzte ki, hogy 2030-ig legalább 40 %-kal csökken az üvegházhatásúgáz-kibocsátás, valamint azt, hogy legalább 27 %-os megújuló

[3] Az Európai Tanács 2014. október 24-i következtetései.
[4] COM(2015) 81, 2015. február 25.
[5] A Tanács következtetései, 2015. szeptember 18.

energiafelhasználási és energiahatékonysági célokat érnek el[6]. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keret megvalósítása prioritást jelent a párizsi megállapodás utóéletében. A Bizottság még idén előterjeszti a szükséges javaslatokat az energiahatékonysági és energiafelhasználási uniós szabályozási keret kiigazítása érdekében, ideértve az energiapiac újratervezését is.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

A javaslat jogalapja az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdése és 218. cikkének (6) bekezdése. Az EUMSZ 218. cikke rendelkezik az Európai Unió és a harmadik országok, illetve nemzetközi szervezetek közötti megállapodások tárgyalásának és megkötésének menetéről. A cikk (6) bekezdése szerint a Bizottság mint főtárgyaló javaslata alapján a Tanács határozatban adhat felhatalmazást egy megállapodás Európai Unió nevében történő megkötésére.

Az EUMSZ 191. cikkének és 192. cikke (1) bekezdésének értelmében az Európai Uniónak többek között a következő célkitűzések eléréséhez kell hozzájárulnia: a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása, valamint a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések ösztönzése nemzetközi szinten.

Az Unióban létezik e célkitűzések elérését segítő jogszabály, de a párizsi megállapodás végrehajtásához ezeket felül kell vizsgálni, hiszen az csak uniós szintű jogalkotással valósítható meg.

[6] 2020-ig sor fog kerülni az energiahatékonysági célkitűzés felülvizsgálatára, szem előtt tartva az uniós szint 30 %-ra emelésének lehetőségét.

2016/0184 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezménye keretében létrejött párizsi megállapodásnak az Európai Unió nevében történő megkötéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére, összefüggésben annak 218. cikke (6) bekezdésének a) pontjával,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Parlament egyetértésére,

mivel:

(1) Az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezménye (UNFCCC) részes feleinek 2015. november 30. és december 12. között Párizsban megrendezett 21. konferenciáján a részes felek elfogadták az éghajlatváltozásra adott határozottabb globális válaszra irányuló párizsi megállapodás szövegét.

(2) A 2016. április 11-i (EU) 2016/590 tanácsi határozatnak[7] megfelelően a párizsi megállapodást 2016. április 22-én aláírták.

(3) A párizsi megállapodás 30 nappal az után lép hatályba, hogy legkevesebb 55, együttesen a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátás becslés szerinti legalább 55 %-áért felelős részes fél letétbe helyezte a megerősítő, elfogadó, jóváhagyó vagy csatlakozási okiratait. Az Unió és annak tagállamai az UNFCCC részes felei közé tartoznak. Az Európai Tanács 2016. március 18-i következtetéseiben hangsúlyozta, hogy az Európai Uniónak és tagállamainak a lehető leghamarabb és kellő időben készen kell állniuk a párizsi megállapodás megerősítésére annak érdekében, hogy a megállapodás hatálybalépésének időpontjától annak részes felei legyenek.

(4) A párizsi megállapodás az 1997. évi Kiotói Jegyzőkönyv megközelítésének helyébe lép.

(5) A párizsi megállapodás egyebek mellett egy olyan hosszú távú célkitűzést is meghatároz, amelynek értelmében az iparosodás előtti szinthez viszonyított globális hőmérséklet-emelkedést jóval 2 °C fok alatt kell tartani, és törekedni kell arra, hogy az iparosodás előtti szinthez viszonyított globális hőmérséklet-emelkedés 1,5 °C fokra korlátozódjon. E cél elérése érdekében a megállapodás részes felei egymást követő nemzeti hozzájárulásokat dolgoznak ki, tesznek közzé és tartanak fenn.

(6) A párizsi megállapodás értelmében a részes felek 2023-tól ötévente globális értékelést végeznek a legfrissebb tudományos ismeretek és a végrehajtás mindenkori állapota fényében, amely biztosítja majd az elért eredmények nyomon követését, figyelembe véve a kibocsátás-csökkentéseket, az alkalmazkodást és a nyújtott támogatásokat, valamint azt, hogy minden részes fél egymást követő hozzájárulása előrehaladást kell

[7] HL L 103., 2016.4.19., 1. o.

jelentsen az adott részes fél aktuális hozzájárulásához képest, és tükröznie kell annak lehető legnagyratörőbb törekvését.

(7) A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretről szóló 2014. október 23–24-i európai tanácsi következtetésekben[8] jóvá lett hagyva, hogy az 1990-es szinthez képest 2030-ra az Unión belül kötelezően legalább 40%-kal csökkentik az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását. A 2015. március 4-i tanácsi ülés az Európai Uniós és a tagállamai ezen hozzájárulását, mint tervezett nemzeti hozzájárulásukat hivatalosan is jóváhagyta, amelyet 2015. március 6-án be is nyújtottak az UNFCCC titkárának[9].

(8) A párizsi megállapodás Unió által történő aláírására vonatkozó javaslatot kísérő közlemény[10] hangsúlyozza, hogy a tiszta energiák használatára való globális áttéréshez változásokra van szükség a befektetői magatartás és a különféle ösztönzők terén, valamennyi szakpolitikai területet beleértve. Fontos uniós prioritás egy ellenállóképes energiaunió létrehozása annak érdekében, hogy biztonságos, fenntartható, versenyképes és megfizethető energia álljon a polgárok rendelkezésére. Ehhez folytatni kell az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló ambiciózus intézkedéseket és az energiaunió egyéb vonatkozásaival kapcsolatos további előrelépéseket[11].

(9) A Tanács 2015. szeptember 18-ai következtetéseiben megerősítette az Unió és tagállamai azon szándékát, hogy a párizsi megállapodás keretén belül közösen lépjenek fel, és üdvözölte Norvégia és Izland csatlakozási szándékát ehhez a közös fellépéshez.

(10) Az Unió és tagállamai közös fellépésükről kellő időben fognak megegyezni, amely a 2003/87/EK irányelv értelmében az Unióhoz rendelt kibocsátási szintre, valamint az egyes tagállamokhoz rendelt kibocsátási szintekre fog kiterjedni.

(11) A párizsi megállapodás 4. cikkének (16) bekezdése előírja, hogy tájékoztassák a Titkárságot a közös fellépésről, ideértve az egyes részes felekhez rendelt tárgyidőszaki kibocsátási szinteket is.

(12) A párizsi megállapodás összhangban van az EUMSZ 191. cikkében foglalt uniós környezetpolitikai célkitűzésekkel, amelyek a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása; az emberi egészség védelme; és a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések ösztönzése nemzetközi szinten.

(13) A párizsi megállapodást ezért az Unió nevében meg kell kötni,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az ENSZ Éghajlat-változási Keretegyezményének keretében 2015. december 12-én elfogadott párizsi megállapodás megkötése az Európai Unió nevében jóváhagyásra kerül.

A párizsi megállapodás szövegét e határozat I. melléklete tartalmazza.

A II. mellékletben foglalt hatásköri nyilatkozat is jóváhagyásra kerül az Unió nevében.

---

8 EUCO 169/14

9 http://www4.unfccc.int/submissions/indc/Submission%20Pages/submissions.aspx

10 COM(2016) 110, 2016. március 2.

11 COM(2015) 80, 2015. február 25.

2. cikk

A Tanács elnöke kijelöli az(oka)t a személy(eke)t, aki(k) jogosult(ak) a párizsi megállapodás 20. cikkének (1) bekezdésében meghatározott megerősítő okirat Unió nevében történő letétbe helyezésére az Egyesült Nemzetek főtitkáránál, a hatásköri nyilatkozattal együtt.

3. cikk

(1) Az Unió megerősítő okiratát a letéteményesnél helyezik letétbe.

A tagállamok törekednek azon lépések megtételére, amelyek szükségesek saját okirataiknak az Unióval egyidejűleg történő letétbe helyezéshez.

(2) A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot a párizsi megállapodás megerősítéséről szóló döntésükről, illetve, ha a körülmények úgy kívánják, a szükséges eljárások lezárásának várható időpontjáról.

4. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök